

שפת אמת למועדים

תשעה באב – מסע ארוך של תיקון

הרב אפרים ולץ

שפ"א בלק תרמ"ח

ואיתא שברי לוחות מונחים בארון. והיינו כי בודאי המתנה שנתן לנו הקדוש ברוך הוא לא הי' למגן ואם כי אז לא היינו ראויים לקבל ונגנז בארון ונשברו הלוחות בי"ז בתמוז, וצריכין לתקן כל אלה השברים, וזה היא באמת כמו פיזור וגלות בני"י בכל הארצות כדי ללקוט אותן השברים וכשיתוקן הכל נוכל לקבל הלוחות הראשונים.

ולכן איתא בשם האר"י ז"ל חג לה' מחר שלעתיד יהי י"ז בתמוז יום טוב כי מצד נתינת הלוחות בודאי. הי' יום טוב גדול. ורק מצד שא"י לקבל נהפך לנו לאבל מחולנו. וכשיתוקן הכל יהפך לנו שבעה עשר בתמוז לששון ושמחה. וכמ"ש צום הרביעי כו' יהי לששון:

שפ"א דברים תר"מ

במדרש איכה אשא לבדי איכה היתה לזונה איכה ישבה בדד כו'. ג' שראו המטרונה בשלוותה ובפחזותה ובנוולותה. הענין הוא דכל החטאים שבכלל ישראל הי' קצת מהם בשורש דורות הראשונים. דכמו כל הזכותים של בני"י הם מאבותיהם. כן אם הי' תיקון גמור בשורש לא הי' נצמח החטאים אח"כ.

וד"ש אבותינו חטאו ואינ' ואנחנו עוונותיהם סבלנו. פי' כי חטא קל מעון כמ"ש שגגות הם חטאים וזדונות עונות. וע"י השוגג שבאבותינו נצמח אח"כ בדורות אחרונים זדונות. דכמו עבירה גוררת עבירה ומתחיל כחוט ומסיים כעבות העגלה. כן בכלל אם יש בדורות ראשונים שגגות ועבירות קלות נמשך אח"כ חטאים גדולים. כמו כן בזה מ"ש איכה אשא לבדי שלא הי' ניכר חטאם בפועל רק שלא היו נמשכים אחר הנהגת מרע"ה וזה הביא אח"כ איכה היתה לזונה כו'

שפ"א דברים תרל"ד

כל דור שאינו נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו. קשה להבין שהיו הרבה דורות צדיקי עליון שנאמר שהי' ראוי להיות נחרב בימיהם.

דף מקורות

ונראה לפרש כי כל ימי הדורות מצטרפין ומתכנסין כל ההארות של עבודת בני"ה להיות ראוין לגאולה. כי היעלה על הדעת שדור הגאולה יהיו כ"כ ראוין בזכותם בלבד לגאולה. רק שזכות כל דור ודור עוזר ומביא מעט בנין בהמ"ק. והבנין נמשך כל ימי הגלות כמאמר בונה ירושלם.

וז"ש שכל דור שאינו מסייע לבנינו. וז"ש שאינו נבנה בימיו שאין ימיו בכלל הבנין כנ"ל. וכל אדם בפרט ג"כ צריך לידע שכל מעשיו הם סיוע לבנין בהמ"ק.

שפ"א וארא תרמ"ג

בפסוק והוצאתי כו' וגאלתי כו'. הד' לשונות של גאולה שהוא השורש לכל הד' גליות... והנה בכל הג' נזכר הגאולה מתוך הצרה. שהג' גליות היו בחי' ע"ז ג"ע ש"ד. וגלות זה הוא שנאת חנם. וכל הגלות הפיזור. לכן כ' רק ולקחתי אתכם לי לעם. שזה עיקר החסרון הלקיחה להיות מיוחדים לעבודתו ית'.

כי פי' שנאת חנם הוא חנם מן המצות. כי אהבת ישראל תלוי בקבלת מלכות שמים כראוי. להיות כל הרצון לעשות רצון אבינו שבשמים. ואז כ"א מבקש עבודת חבירו.

כמו מלאכי השרת שנותנים באהבה רשות זה לזה להקדיש ליוצרים. וכמו י' בני אדם עוסקין בעסק א' לא יעלה קנאה ושנאה במה שכ"א מתגבר לעשות בהעסק ככל יכולתו. ואדרבה כך רצון כ"א וא'.

לכן ואהבת לרעך כמוך הוא כלל גדול בתורה.

שפ"א פורים תרס"א

עיקר הישועה בפורים נעשה ע"י הכינוס כמ"ש כנוס כו' כל היהודים. וכתוב נקהלו ועמוד על נפשם. וזהו בחי' תורה שבע"פ... ואז העצה רק ע"י ואהבת לרעך כמוך. שכח כלל ישראל דוחה השקרה. ולכן תיקנו משלוח מנות ומתנות לאביונים לעורר אהבת בני ישראל. וזה הי' יסוד בית שני. ולכן נחרב ע"י שנאת חנם. כי יסוד בית שני בכח אהבת ישראל:

שפ"א דברים תרמ"א

וכמו כן ע"י שנאת חנם נתפרד האחדות של הנפשות ונחרב הבית. והכל ענין א'. כי זה בכלל לשכנו תדרשו ע"י התכללות באחדות. כיון שע"י שנאת חנם נחרב. כ"ש שע"י אהבת ישראל יהי' נבנה בעזה"י.